

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja siviilipalveluslain 79 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi asevelvollisuuslain ja siviilipalveluslain 79 §:n muuttamisesta (HE 183/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Puolustusvaliokunta (PuVM 2/2021 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

asevelvollisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asevelvollisuuslain (1438/2007) 9 §:n 2 momentti, 15 §:n 3 momentti, 28 §:n 1 momentti, 36 §, 60 §:n 5 momentti, 75 §:n 1 momentti, 76 §:n 2 momentti, 109 §, 110 §:n ruotsinkielinen sanamuoto, 111 §:n ruotsinkielinen sanamuoto ja 118 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 60 §:n 5 momentti ja 110 §:n ruotsinkielinen sanamuoto laissa 510/2013 ja 109 § ja 111 §:n ruotsinkielinen sanamuoto laissa 147/2010, sekä
lisätään 15 §:ään uusi 4 momentti, 16 §:ään uusi 5 momentti ja 33 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 147/2010, uusi 2 momentti seuraavasti:

9 §

Palveluskelpoisuus

Palveluskelpoisuudesta päätetään tietojen perusteella, jotka asevelvollisesta, hänen terveydentilastaan sekä hänen fyysisestä ja henkisestä suorituskyvystään saadaan:

- 1) asevelvolliselta itseltään;
- 2) terveydenhuollon ammattihenkilön tarkastuksessa;
- 3) soveltuvuuskokeessa;

Eduskunnan vastaus EV 167/2021 vp

4) henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain (332/2019) 34 ja 35 §:ssä tarkoitetuilta tahoilta.

---

15 §

Kutsunnan aika ja kutsuntaluettelo sekä kutsuntakuulutus

Kutsunnan ajasta ja paikasta ilmoitetaan kutsuntakuulutuksella, joka on nähtävillä Puolustusvoimien verkkosivuilla vähintään kaksi viikkoa ennen kutsuntoja sekä kutsuntojen ajan. Tarpeen mukaan kuulutus voidaan pitää nähtävänä myös muulla hallintolain (434/2003) 62 a §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta ajankohdasta voidaan puolustusministeriön päätöksellä valtakunnallisesti, alueellisesti tai paikallisesti poiketa, jos se on välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä.

16 §

Läsnäolovelvollisuus kutsunnassa

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta henkilökohtaisesta läsnäolovelvollisuudesta voidaan puolustusministeriön päätöksellä valtakunnallisesti, alueellisesti tai paikallisesti poiketa, jos se on välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä eikä vaaranna 12 §:ssä säädettyä kutsunnan tarkoitusta.

28 §

Varusmiespalveluksen aloittamisen ajankohta

Varusmiespalvelus on aloitettava viimeistään sinä vuonna, jona asevelvollinen täyttää 29 vuotta. Asevelvollinen määrätään aloittamaan varusmiespalvelus yleisenä tai erityisenä palveluksen aloittamispäivänä viimeistään kolmantena kalenterivuonna kutsunnan jälkeen.

---

33 §

Kertausharjoitusta koskevan määräyksen peruuttaminen

Aluetoimisto voi peruuttaa kertausharjoitukseen osallistumista koskevan määräyksen, jos se on tarpeen yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä.

Eduskunnan vastaus EV 167/2021 vp

36 §

Varusmiespalveluksen tarkoitus

Varusmiespalveluksen aikana asevelvolliset koulutetaan ja harjaannutetaan sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin ja siten osaltaan luodaan edellytykset sodan ajan varalta tarvittavien joukkokokonaisuuksien tuottamiselle.

Varusmiespalveluksen alkuvaiheessa opetetaan sotilaan perustaidot, tehdään tarvittavat soveltuvuus- ja kuntotestit sekä arvioidaan soveltuvuus miehistön eri palvelustehtäviin sekä johtajakoulutukseen.

Alkuvaiheen jälkeen miehistölle annetaan koulutus miehistön tehtäviin, erityistaitoa vaativiin miehistön tehtäviin sekä vaativimpiin miehistön erityistehtäviin ja johtajakoulutukseen valituille aliupseerin tai reserviupseerin tehtäviin.

Palveluksen loppuvaiheessa 3 momentissa tarkoitettujen koulutuksen saaneet varusmiehet koulutetaan toimimaan sodanajan joukon tehtävissä.

60 §

Palveluksen keskeyttäminen

Asevelvollista on kuultava henkilökohtaisesti, jos palvelus keskeytetään 1 momentissa tarkoitettulla perusteella. Joukko-osaston komentaja päättää samalla asevelvollisen palveluskelpoisuudesta.

75 §

Ulkomailla asuvan toisen valtion kansalaisen velvollisuus tulla kutsuntaan ja palvelukseen

Asevelvollisella ei ole velvollisuutta tulla kutsuntaan eikä varusmiespalvelukseen, jos hänellä on myös toisen valtion kansalaisuus ja hänen asuinpaikkansa on viimeiset seitsemän vuotta ollut muualla kuin Suomessa. Asevelvollinen voidaan kuitenkin määrätä palvelukseen, jos hän muuttaa Suomeen ennen sen vuoden loppua, jona hän täyttää 29 vuotta.

---

76 §

Varusmiespalveluksesta vapauttaminen toisen valtion kansalaisuuden perusteella

---

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan peruuttaa ja asianomainen määrätä varusmiespalvelukseen, jos vapauttamisen edellytyksissä on tapahtunut olennainen muutos sen vuoksi, että asevelvollinen on ennen sen vuoden loppua, jona hän täyttää 29 vuotta, muuttanut asumaan Suomeen.

Eduskunnan vastaus EV 167/2021 vp

109 §

Oikaisuvaatimus

Asevelvollinen saa vaatia oikaisua aluetoimistolta aluetoimiston, joukko-osaston komentajan tai kutsuntalautakunnan päätökseen, joka koskee palveluskelpoisuutta, palvelukseen määräämistä tai palveluksesta vapauttamista, sekä aluetoimiston tai joukko-osaston päätökseen, joka koskee koulutuksen keskeyttämistä, palveluksen keskeyttämistä, huumausaineen käyttöä selvittävään tutkimukseen määräämistä, isyysvapaan ajankohtaa sekä tässä laissa tarkoitettua etuutta.

Oikaisuvaatimus tehdään asevelvollisen kotipaikan mukaan määräytyvälle aluetoimistolle. Kertausharjoituksesta vapauttamista koskevaa päätöstä koskeva oikaisuvaatimus tehdään kuitenkin sille aluetoimistolle, joka on käsitellyt asevelvollisen vapautushakemuksen. Kutsuntalautakunnan päätöstä koskeva oikaisuvaatimus toimitetaan aluetoimistolle.

Oikaisuvaatimusajasta, oikaisuvaatimuksen muodosta ja sisällöstä sekä oikaisuvaatimusmenettelystä muutoin säädetään hallintolaissa.

118 §

Asevelvollisuudesta kieltäytyminen

Jollei tässä pykälässä toisin säädetä, 1 momentissa tarkoitetun rikoksen osalta noudatetaan siviilipalveluslain säännöksiä. Varusmies, jonka asevelvollisuudesta kieltäytymistä koskevan rikoksen esitutkinta-aineiston joukko-osaston komentaja on päättänyt sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 14 §:n mukaisesti toimittaa syyttäjälle, on heti kotiutettava. Jos tuomioistuim on hylännyt asevelvollista vastaan nostetun syytteen asevelvollisuudesta kieltäytymisestä, häntä ei enää määrätä suorittamaan asevelvollisuuttaan rauhan aikana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä 28 §:n 1 momentissa säädetään viimeisestä mahdollisesta palveluksen aloittamisajankohdasta, sovelletaan kuitenkin vain 1 päivän tammikuuta 2024 jälkeen varusmiespalveluksensa aloittaviin varusmiehiin. Tämän lain voimaantulo ei vaikuta lain voimaan tullessa voimassa olleen lain nojalla annettuihin palveluksen aloittamista koskeviin päätöksiin.

Mitä 60 §:n 5 momentissa säädetään palveluskelpoisuutta koskevasta joukko-osaston komentajan päätöksestä, sovelletaan vasta 1 päivästä heinäkuuta 2022.

Tämän lain voimaan tullessa aluetoimistossa vireillä ollut asia käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Eduskunnan vastaus EV 167/2021 vp

Laki

siviilipalveluslain 79 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan siviilipalveluslain (1446/2007) 79 § seuraavasti:

79 §

Uusi palvelusmääräys

Palvelukseen uudelleen määräämisessä huomioidaan aika, jonka siviilipalvelusvelvollinen on ollut siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai siviilipalvelusrikoksesta johtuvan tutkinnan vuoksi vapautensa menettäneenä. Palvelusaika luetaan siten, että yksi päivä vapaudenmenetystä vastaa kahta päivää siviilipalveluksessa.

Jos tuomioistuin on hylännyt siviilipalvelusvelvollista vastaan nostetun syytteen 74 §:ssä tarkoitetusta siviilipalveluksesta kieltäytymisestä, häntä ei enää määrätä suorittamaan siviilipalvelusvelvollisuuttaan rauhan aikana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa siviilipalveluskeskuksessa vireillä ollut asia käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säädöksiä.

Helsingissä 23.11.2021

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri